

Avveckling av enskild firma

Britta är 62 år och har de senaste 6 åren arbetat som textilkonstnär där hon dels sålt egna alster och dels gjort utsmyckningarna. Verksamheten har inte gett någon större vinst de senaste åren och nu när hennes man Kurt blivit ålderspensionär vill Britta också ta det lugnt och har beslutat sig för att avveckla verksamheten.

För fyra år sedan köpte Britta fyra vävstolar och dessutom hade hon två vävstolar redan innan hon startade verksamheten. Under våren säljer Britta de nyare vävstolarna och det mesta av lagret.

I slutet av året har Britta det kvarvarande lagret som har ett bokfört värde på 20 000 kr och de två gamla vävstolarna som hon hade från början. Allt detta kommer Britta nu att ta över och använda privat.

Verksamhetens enda skuld är ett banklån på 10 000 kr som Britta behåller. Britta har gjort avsättning till periodiseringsfonder med sammanlagt 7 000 kr. Hon har varken gjort någon räntefördelning eller avsatt något till expansionsfond.

Inventarier

Britta tog upp de två ”gamla” vävstolarna som ingångsinventarier när hon för sex år började sin konstnärliga bana i form av näringsverksamhet. Hon tog upp vävstolarna till det marknadsvärde de hade då. Dessa ska nu lyftas ut ur företagets redovisning till det marknadsvärde som gäller nu, alltså till samma värde som om hon hade sålt dem.

Vinst eller inte?

Vi antar att hon tog upp de två gamla vävstolarna till ett värde på 10 000 kr när hon startade sin näringsverksamhet och att de fyra nya vävstolarna kostade tillsammans 60 000 kr plus moms när Britta köpte dem.

Om vi nu säger att hon gjort avskrivningar på dessa inventarier under årens lopp med sammanlagt 27 000 kr, så har hon ett inventarievärde på $10\,000 + 60\,000 - 27\,000 = 43\,000$ kr vid början av nedläggningsåret.

Om hon nu säljer de nya vävstolarna för 40 000 kr, återstår ett oavskrivet inventarievärde i bokföringen på 3 000 kr för de gamla vävstolarna. Dessa vävstolar vill hon ta ut för att använda privat i framtiden. Är då marknadsvärdet på de gamla vävstolarna exakt 3 000 kr blir det varken vinst eller förlust. Om marknadsvärdet är 2 000 kr får hon en avdragsgill förlust på 1 000 kr.

Men nu visar det sig att marknadsvärdet är 6 000 kr på de gamla vävstolarna och då får Britta en skattepliktig vinst på 3 000 kr.

Stora avskrivningar straffar sig

Det kan vara bra med tanke på kommande avveckling av verksamheten att hålla ett öga på inventarietvärdet i årsbokslutet och inkomstdeklarationen så att det inte kommer alltför långt från det verkliga värdet. Åtminstone bör du ha det i bakhuvudet att här kan det ligga en avsevärd latent dold skatteskuld.

Om Britta tidigare år hade gjort maximala avskrivningar så att det ingående inventarietvärdet för försäljningsåret bara skulle vara 30 000 kr, får hon en skattepliktig vinst när hon säljer de nya vävstolarna för 40 000 kr. Vinsten skulle då ha blivit 10 000 kr. Dessutom skulle hela värdet på 6 000 kr på de gamla vävstolarna också bli en vinst när de tas ut privat.

Lagret

Det är likadant med lagret som med inventarierna. Hon får en skattemässig vinst om marknadsvärdet på de varor (i det här fallet tyger och garner) hon tar ut för eget bruk överstiger det bokförda värdet.

Lagrets bokförda värde är 20 000 kr. Det marknadsvärde som Britta kan få ut för lagret med hänsyn till hennes affärsmässiga situation är 15 000 kr. Om detta värde är högre än det bokförda värdet blir mellanskillnaden en vinst.

I det här fallet är lagrets bokförda värde 20 000 kr vilket betyder att det blir en avdragsgill förlust på 5 000 kr.

Moms

Britta har frivilligt redovisat moms på de konstverk som hon sålt. Därför ska hon redovisa moms på uttaget. Momsen beräknas på inköpsvärdet. Om marknadsvärdet på den uttagna tillgången är lägre än inköpsvärdet, vilket inte är så ovanligt när det gäller inventarier, ska momsens redovisas på marknadsvärdet.

Om tillgången säljs till någon utomstående ska momsens beräknas på köpeskillingen.

Om hela näringsverksamheten överläts till någon annan som också sysslar med momspliktig verksamhet blir det ingen moms på försäljningen av näringsverksamhetens samtliga inventarier och lagertillgångar. I Brittans fall är det inte så, eftersom hon bara säljer de fyra vävstolarna.

När Britta tog in de två äldre vävstolarna i verksamheten som ingångsinventarier fick hon inte lyfta någon moms på dem. Trots detta ska hon redovisa moms på värdet när hon nu tar ut dem privat.

Britta ska också redovisa moms på försäljningen av de nyare vävstolarna. Likaså ska hon redovisa moms på uttaget av varor från lagret. Momsen beräknar hon på det lägsta av lagrets anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Periodiseringsfonder

Periodiseringsfonder ska återföras till beskattning när ett företag läggs ner. Detta gäller alla periodiseringsfonder oavsett om tiden för återföringen har gått ut. Britta har sammanlagt 7 000 kr avsatt till periodiseringsfonder som nu ska återföras till beskattning.

Resultatet

Det resultat som Britta ska deklarerera för är uttaget av de gamla vävstolarna 3 000 kr och återföring av periodiseringsfonder 7 000 kr. Uttaget av lagret resulterade i en förlust på 5 000 kr. Den övertagna skulden (banklånet) på 10 000 kr påverkar inte resultatet eftersom skuldens marknadsvärde är lika med det bokförda värdet (så är det i princip alltid med skulder).

Verksamhetens resultat i övrigt för beskattningsåret visade en blygsam vinst på 6 000 kr. Resultatet före avsättning till egenavgifter är därmed $6\,000 + 3\,000 + 7\,000 - 5\,000 = 11\,000$ kr.

Egenavgifter sista året

Tidigare år har Britta gjort ett schablonavdrag för de beräknade egenavgifterna med 25 %. Differensen som uppkommit när de exakta egenavgifterna påförts på slutskattebeskedet har rättats till i nästföljande års deklARATION.

I samband med avveckling av verksamheten kan det vara lämpligt att försöka beräkna schablonavdraget så exakt som möjligt i den sista NE-blanketten. För att få schablonavdraget och de påförda egenavgifterna att gå jämt ut kan man göra en baklängesberäkning.

Förutsatt att man har 7 karensdagar och inte är +65-åring blir egenavgifterna 28,97%. Detta ger baklängesberäknat ett schablon-avdrag på $28,97/128,97 = 22,46\%$. Men dessutom gäller nedsatta egenavgifter med 7,5 procentenheter på överskott upp till 200 000 kr så på den delen av överskottet är det endast $21,47/121,47 = 17,68\%$ schablonavdrag.

Brittas resultat före schablonavdrag = 11 000 kr

Schablonavdrag $17,68\% \times 11\,000 = 1\,945$ kr

Resultat efter schablonavdrag $11\,000 - 1\,945 = 9\,055$ kr

Påförda egenavgifter blir $21,47\% \times 9\,055 = 1\,944$ kr

Det skiljer bara 1 kr mellan schablonavdraget och de kommande avgifterna och någon justering behöver knappast göras i den kommande inkomstdeklarationen.